

REMISSVAR

2025-05-14

Till:
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Enheten för bostäder och byggande

li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: li.bb@regeringskansliet.se

Angående Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:25) (Dnr LI2024/02351)

Peab AB med dotterbolag lämnar härmed sitt yttrande över innehållet i rubricerat remissunderlag.

Peab står bakom Byggföretagens remissvar, dock på en punkt skiljer sig Peabs hållning från Byggföretagens och detta gäller Åtgärdsförslag 4, där Peab stödjer förslaget att införa en specifik Resurshushållningsplan, se nedan.

Sammanfattning

Peab har inget emot genomförande av de 4 huvudförslag om åtgärder som framförs i kapitel 2 i rapporten. Dock menar vi att dessa åtgärdsförslag är långt ifrån tillräckliga för att driva, styra och ge förutsättningar för att byggandet ska kunna bli mer cirkulärt och resurseffektivt på bredare front än dagens piloter och spetsprojekt.

I kap 3-5 har Boverket identifierat många betydelsefulla förslag som skulle behöva lyftas upp och tydliggöras på huvudnivå i rapporten. Det saknas konkreta förslag om åtgärder som kan angripa de stora betydande frågorna kopplade till exempel översyn av PBL och ekonomiska styrmedel vilket vi bedömer vara sådana åtgärder som vi i byggbranschen behöver stöd av för att få till ett mer cirkulärt byggande. Det finns redan mycket information och vägledning idag inom det här området, vi vet vilka principer som gäller för cirkulärt byggande och många företag i branschen har målsättning om att följa branschens klimatfärdplan och resurshierarkin som finns inskriven där, men det vi behöver stöd med är tydliga regler och styrning och översyn så att förutsättningarna förbättras att skala upp åtgärderna.

Vår uppfattning är att förslagen i kap 3-5 är svåra att överblicka i textmassan och det blir oklart om/hur/när dessa förslag kommer att tas vidare. Samma gäller för en mängd förslag som beskrivs i rapporten som kan undanröja hinder för cirkulärt byggande och som skulle behöva ses över inom andra myndigheter/lagstiftningar. Dessa förslag till fortsatt arbete - inom såväl Boverket som andra myndigheter - menar vi skulle behöva presenteras på ett mycket tydligare sammanfattande sätt tex i form av 2 listor som ingår i sammanfattningen av rapporten. För att ytterligare skapa tydlighet hade det varit bra att till exempel lägga till ytterligare två huvudåtgärdsförslag för att samla och presentera

förslag till fortsatta utredningar/åtgärder inom Boverkets rådighet respektive förslag att ta vidare till andra myndigheter.

I kap 4 om PBL (s 78) står det att Boverket valt att ej gå vidare med att utreda hur PBL kan bidra med ökad cirkularitet eftersom det inte kunde inrymmas i uppdraget då det anses bli ett mycket omfattande arbete. Här väljer Boverket att istället fokusera på vägledning och information och här är Peabs mening att det inte riktigt kan få samma effekt som en översyn av lagstiftningen för att stödja och stärka cirkulärt byggande. Mycket av det som diskuteras i rapporten gällande detaljplaner, rivningslov, underhållsplaner mm borde kunna falla in under en sådan översyn, och om detta inte rymdes i detta uppdrag så borde det ändå finnas med som förslag på en utredning/översyn som bör tas upp som en åtgärd att arbeta vidare med.

Peabs kommentarer till huvudförslagen om åtgärder (kap 2)

Kommentarer Åtgärdsförslag 1

Information och vägledning om cirkularitet kan alltid utvecklas och bli bättre, men vi saknar konkreta åtgärdsförslag för att verkligen ta viktiga steg mot en mer cirkulär byggbransch, se ovan. När information och vägledning utvecklas är det viktigt att Boverket samarbetar med branschens aktörer såsom Byggföretagen, Fastighetsägarna, CC Build mfl samt ett tätt samarbete med Naturvårdsverket.

Vi ställer oss, i likhet med Byggföretagen, tveksamma till om kraft och resurser ska läggas på att ta fram en nationell strategi och mål. Vi uppfattar att strategier och målsättningar redan finns till exempel i Bygg- och anläggningsbranschens klimatifärdplan som lyfter resurshierarkin och många åtaganden som behöver göras av Fastighetsägare, Entreprenörer, Materialtillverkare.

Kommentarer Åtgärdsförslag 2

Gällande förslaget om att referensvärden/jämförelsevärden för klimatpåverkan från byggnader vid ombyggnad är vi positiva till detta. Här bör Boverket harmonisera byggnadstyperna i detta arbete med de föreslagna kategorierna för gränsvärden i den kommande uppdateringen av klimatdeklarationskraven. Det är ännu inte fastställt exakt vilka kategorier och gränsvärden som kommer att gälla, men viktigt att Boverket även tar fram referensvärden för ombyggnation för alla de byggnadstyper som man planerar att införa gränsvärden för vid nyproduktion. Det skulle ge en mer heltäckande förståelse och ett starkare nationellt datastöd.

Kommentarer Åtgärdsförslag 3:

Boverkets förslag om digitalisering upplevs väldigt detaljerat i jämförelse med de andra åtgärdsförslagen.

Öppna standarder såsom IFC är i grunden väldigt bra, men just IFC kommer med begränsningar som måste överbryggas. En av begränsningarna är hantering av data kring ett objekt genom hela livscykelkedjan. Att kunna lagra och spåra livscykeldata i en IFC-modell är en stor utmaning. En annan begränsning med IFC är bristen på informationsbärare. En innervägg kan modelleras som ett funktionellt system. Det modellerade objektet kan då bära information om väggen som funktionellt system, men inte information om dess konstruktiva system och komponenter. Om innerväggen istället hade modellerats med alla dess ingående komponenter, så hade det funnits objekt som kan bära information om komponenterna, men inte om väggens konstruktiva system och funktionella system. För att överkomma begränsningarna med IFC, så rekommenderas att jobba med externa databaser som kan synka till IFC-modellerna. Externa databaser gör det även möjligt att hålla ner mängden data som ska lagras i IFC-modellen, något som är gynnsamt då IFC-modellen annars riskerar att bli alltför tung att jobba med. En annan viktig aspekt är val av datalexikon som ska användas. Istället för att tillämpa native IFC, så rekommenderas standarderna ISO 12006-3, ISO 23386 och ISO 23387 för datalexikon och datamallar.

Peab ser det som en nödvändighet att Boverket i det fortsatta digitaliseringsarbetet samverkar med med etablerade samverkansforum för digitalisering av byggbranschen till exempel Smart Built Environment (t ex översyn av tekniska system, förvaltningsmodeller och affärsmodell för datalexikon, datamallar och datablad i svensk kontext) och Byggföretagens Miljödata.nu (/Beast/digitala följesedlar/logistikdata) samt synkronisering med FoU.

Kommentarer Åtgärdsförslag 4

Peab stödjer förslaget att införa en specifik Resurshushållningsplan då nuvarande Kontrollplaner, som rapporten påtalar, inte fungerar i praktiken.

En resurshushållningsplan bör även inbegripa redovisning av fler åtgärder för att förebygga avfall. Återbruk finns redan med idag men ett tydligt fokus behöver finnas med även på andra typer av åtgärder som minskar uppkomsten av avfall och ökar resurseffektiviteten i byggbranschen.

Idag finns krav på att inventera produkter som lämpar sig för återbruk men detta krav bör kompletteras med att återbruksprodukterna också ska tillgängliggöras för marknaden samt en redovisning av de produkter som faktiskt lämnats till återbruksverksamhet eller annan användning. Som det är idag riskerar kravet på återbruksinventering att stanna just vid inventeringen.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Lotta Zachrisson, miljöspecialist inom cirkulärt byggande, lotta.zachrisson@peab.se Mobil +46 72-533 40 99

Peab AB

Elisabet Stadler
Miljöchef

Detta remissvar har upprättats av:

Peabs råd för cirkularitet

Lotta Zachrisson, Miljöspecialist, Affärsområde Bygg
Embla Winge, Utvecklingsledare, Produkter & Teknik, Peab AB
Jesper Strandberg, Chef produkt och hållbarhet, Projektutveckling
Hampus Kjellberg, Affärsutvecklare, Lambertsson
Amanda Örtengren, Hållbarhetssamordnare, Byggelement
Karolina Hovellius, Miljöspecialist, Affärsområde Anläggning
Monica Solding Almefelt, Miljöutvecklingschef, Swerock
Fredrik Berg, Utvecklingsingenjör, Affärsområde Bygg (Åtgärdsförslag 3)

och granskats och godkänts av:

Elisabet Stadler, Miljöchef, Peab AB
Veronica Yverås, Peab Sverige AB